

Koning Winter
brengt vogels en de
lente houdt ze hier

NATUURLIJK TUINIEREN

tekst: ERIK HOOIJBERG
beeld: GERRIT MEIJER

Wat een geweldig
fijne verrassing
in februari:
een echte
vorstperiode met voor de
liefhebber sneeuw- en
ijsplezier. Na jaren de
schaatsen weer eens uit
het vet en wiebelig het
ijs op. Wat is er mooier
dan schaatsen langs
opengebleven wakken waar
tientallen watervogels
hun toevlucht hebben
gevonden. Leuk voor de
brandganzen en smienten,
maar duidelijk minder leuk
voor de tuinvogels. Die
hebben het maar moeilijk
met de koude wind en
een ondergesneeuwde

bodem. De landelijke
tuinvogeltelling heeft
er echter niet onder
geleden, want de sneeuw
maakt het makkelijker
vogels te spotten in de
dichtbegroeide bosjes, op
en rond de voedertafels
en aan vetbollen en
pindaslingers.

Vogelwinterwandeling

Begin februari heb ik een
afspraak met Caspar Janssen,
natuurschrijver van de
Volkskrant. Hij wilde graag
eens een wandeling maken op
Ons Buiten om naar vogels te

kijken. Daarvoor ben ik altijd
te porren. Ik maakte een paar
proefwandelingen om te weten
te komen waar ik welke vogels
zou kunnen laten zien. Na het
gebruikelijke kleine grut, zoals
kool- en pimpelmees, roodborst
en de beduidend grotere grote

Foeragerende putter

Mannetjesvink in prachtkleed

Houtsnip is vertrokken, de vinken blijven

Veel van de door de winter opgestuwde vogels zijn inderdaad verdwenen. De houtsnip die we tot tweemaal toe zagen, is inmiddels ook weer weg. Maar gelukkig zijn er mooie blijvers, zoals de al eerder genoemde vink. De vinkenfamilie omvat veelkleurige leden zoals kneu, keep, frater, sijs, groenling, Europese kanarie, kruisbekken en de vink. Het gaat volgens de 'ANWB Vogelgids van Europa' om een grote en gevarieerde groep van relatief kleine zangvogels met een grote, conische snavel.

Kruisbek kraakt dennenappel

**SOMMIGE
VOGELAARS KUNNEN
VOGELGELUIDEN
PERFECT NADOEN.
OP PAPIER IS DAT
LASTIG, MAAR DE
VINK MAAKT HET
ONS MAKKELIJK:
PINK, PINK OF EEN
BINNENSMONDS
DJUUP-DJUUP**

bonte specht, raakten we in de ban van een klein geel vogeltje; het sijsje. Een vinkachtige die elzenproppen zeer kan waarderen, omdat daarin lekkere zadjes verscholen zitten. Sijsjes en ook putters zie je daarom veelvuldig in de top van de bomen aan de Jan ter Haarlaan en de Lucas van Buurenlaan, maar nooit zag ik ze bij de voedertafel. Tot dit jaar. Wat een geweldig mooie vogeltjes. Naast de luidruchtige mezen, de brutale roodborsten en de schuchtere vinken steken ze af met hun felgele verenkleed. Ze fladderen vanuit het veilige prikboombosje naar het mengsel van geplette zaden, gedroogde meelwormen en klein gesneden rozijnen. Krachtvoer om koude winterse dagen te doorstaan. Caspar heeft er een mooi artikel over geschreven: 'Een paradijs van aarde; volkstuinten als paradijsjes voor flora en fauna' (Volkskrant 22 februari 2021). Hij eindigt zijn stuk met de woorden: 'En dan is het lente. Ook mooi.'

Denk bij 'conisch' aan de vorm van een ijschoorntje; een ronde piramide, geschikt om zaden mee te eten. De staart is meest smal en gevorkt. De vlucht krachtig en golvend. Veel soorten zijn uitstekende zangers. Deze zaadeters gedragen zich buiten het broedseizoen zeer sociaal. Vandaar dat je ze in grote aantallen in de bomen of op de grond kunt zien scharrelen.

Mannetjes protserig van kleur

In het boekje 'Zien is kennen' wordt gemeld dat vinken nestelen in struiken en bomen, vaak in takvorken en op dikke takken. Verder zul je de nesten vaak niet herkennen, omdat de buitenkant van het nest bekleed wordt met plantendelen en korstmos. Wat ik erg leuk vind, is dat er duidelijke verschillen zijn tussen de mannetjes en de vrouwtjes. De mannetjes protserig van kleur, zeker nu in de broedtijd. De vrouwtjes wat bescheidener van kleur, meer bruingrijs, zoals een mus. De vink hipt overigens niet zoals een mus. Nee, een vink loopt over de grond en onder de struiken op zoek naar voedsel en weet zaadjes te openen die andere vogels niet openkrijgen. Vinken broeden van april tot in juni. Ze leggen vier tot zes eieren met zwartbruine vlekken op een groenachtig-blauwgrijze achtergrond, soms zelfs twee legsels per seizoen. Ik heb nog nooit een vinkenei gezien, maar de tekeningen in 'Elseviers Broedvogelgids' geven een helder beeld van de kleine eitjes. Volgens 'de Vogelatlas van Nederland' zijn er in de winter één tot twee miljoen vinken in Nederland te vinden. Er broeden hier jaarlijks tot wel een half miljoen vinken. Grote kans dat je ze tegenkomt.

Pink, pink of een binnensmonds djuup-djuup

Sommige vogelaars kunnen

Appelvink in berkenboom

Keep (links) en vink (rechts) zoeken in de sneeuw naar voedsel

vogelgeluiden perfect nadoen. Op papier is dat lastig, maar de vink maakt het ons makkelijk: pink, pink of een binnensmonds djuup-djuup. Voor andere vogels niet getreurd; er zijn heel handige apps voor de telefoon. Ik noem er twee: 'Vogels in Nederland' en 'Tuinvogels' (van de Vogelbescherming). Deze apps geven van de vogels een foto, een beschrijving, informatie over het nest, de broedtijd, het aantal eieren en legsels, kenmerken ter herkenning, de biologische indeling, habitat en biotoop, verspreiding en migratie, en natuurlijk ook het geluid dat de vogel maakt. En soms zelfs een

**MIJN ADVIES
VOOR DEZE LENTE:
GEEF DE VOGELS
REGELMATIG VOER.
GA ER OP AFSTAND
LEKKER BIJ ZITTEN
EN GENIET VAN
HET GEFLADDER EN
GEZANG**

filmpje.

Vogelen vanuit je tuinhuis

Mijn advies voor deze lente: geef de vogels regelmatig voer. Ga er op afstand lekker bij zitten, bijvoorbeeld in je tuinhuisje met open raam of deur, neem de tijd en een veldkijker en geniet van het gefladder en gezang. Je zult merken dat je met behulp van de apps of - heel ouderwets - een vogelboek, al snel alle vogels in je tuin op naam kunt brengen. Je zult verschillen zien en horen in gedrag en zang. Ik ben er zeker van dat je er heel veel plezier van zult hebben.

Voor wie geïnteresseerd is in het beluisteren van broedende vogels zonder ze te verstoren kan ik 'Beleef de lente' aanbevelen van de vogelbescherming (<https://www.vogelbescherming.nl/beleefdelente/blog/lezen/vliegende-start-beleef-de-lente>).

Bijzondere waarnemingen kun je kwijt op www.waarneming.nl of op groen@ons-buiten.nl. Geniet van de lente.

Erik Hooijberg
groen@ons-buiten.nl

Bronnen: internet, apps (Vogels in Nederland en Tuinvogels) en boeken: Vogelgids van Europa (ANWB, 2005), Zien is kennen, zakdetermineerboek van alle in Nederland voorkomende vogels (van Oord e.a., 1942), Elseviers Broedvogelgids (1977), Vogelatlas van Nederland (SOVON, Kosmos 2018).

Lijster

Roepende vink

De huismus is nauw verwant aan de vink

Ringmus met conische snavel